

**Conditio
humana**

DOKUMENTACE
OTEVŘENOST
POROZUMĚNÍ

DOKUMENTATION
OFFENHEIT
VERSTÄNDIGUNG

● **Conditio humana**, o.s., Říční 138/4, CZ-614 00 Brno

Adrian Portmann–von Arburg, Ph.D.
Předseda sdružení

predseda@conditiohumana.cz

Tel.: +420 / 776 057 714

Bezručova 1575/49A
CZ-692 01 Mikulov

www.conditiohumana.cz
info@conditiohumana.cz

Nezávislá odborová organizace
Ústavu pro studium totalitních režimů
Siwecova 2428/2
130 00 Praha 3

V Mikulově, 17. srpna 2013

Vážení,

děkuji za dopis ze dne 16. srpna 2013, kterým jste se obrátili na členy Vědecké rady Ústavu pro studium totalitních režimů.

Dopis je titulován jako „otevřený“. Přitom mi ovšem není jasné, co tato kvalifikace má konkrétně znamenat. Většinou se označují za „otevřené“ dopisy, které se dávají současně k odesílání adresátovi k dispozici i médiím. Tuto možnost Vám samozřejmě zásadně nikdo nechce upírat, nicméně dovoluji, že pro takové počínání bych v daném případě nemohl mít pochopení. Konstatuji, že ještě nedošlo ani k jednomu přímému – osobnímu nebo pouze korespondenčnímu – kontaktu mezi námi. Přešli jste jakoby přímo „do útoku“, aniž byste nejprve vyhledali možnost se o stížnostech, které postulujete, bavit ve věcném a otevřeném dialogu.

Nyní ale už k obsahu Vašeho dopisu:

Jak správně konstatujete, Vědecká rada je odborným poradním orgánem ředitele pro badatelskou činnost. Právě z tohoto titulu provádí Vědecká rada v současnosti vůbec

Conditio humana, občanské sdružení
Bankovní spojení
Internationale Bankverbindung

▶ IČ: 22740139 ▶ DIČ: CZ22740139
▶ číslo účtu: 2900265804, kód banky: 2010
▶ IBAN: CZ24 2010 0000 0029 0026 5804
SWIFT/BIC: FIOBCZPPXXX
Fio banka, a.s., V Celnici 1028/10, CZ-110 01 Praha 1

**Conditio
humana**

DOKUMENTACE
OTEVŘENOST
POROZUMĚNÍ

DOKUMENTATION
OFFENHEIT
VERSTÄNDIGUNG

první, zatím pouze předběžnou evaluaci veškeré odborně relevantní činnosti Ústavu od doby jeho založení. Jak je Vám možná známo, i předchozí Vědecká rada se již velmi konkrétně chystala k provedení evaluace: nejprve interní a následně externí. Rozhodně se neztotožňuji s Vaším stanoviskem, že by Vědecká rada evaluací jakkoliv překračovala svou působnost danou zákonem.

Obávám se, že také nerozumím tomu, co by Vědecké radě – podle Vašeho pojetí jejích kompetencí – vlastně příslušelo, když ne posuzování projektů, na kterých je odborná činnost Ústavu převážně stavěna. Projekty jsou pochopitelně řešené konkrétními lidmi, jejichž kvalifikace významně ovlivňuje způsob řešení jednotlivých projektů. Pravidelné sledování průběhu projektů a pracovních výsledků, jakož i odborných predispozic nemá nic společného s „prověřováním“ či dokonce snahou podle politického zadání omezovat svobodu bádání, ale souvisí jen a pouze se zajištěním kvality nebo, chcete-li, s dobrým managementem. Zajištění pravidelné zpětné vazby je přitom v eminentním zájmu i samotných řešitelů projektů, a rozhodně se musím zde postavit proti domněnce, že by činnost Vědecké rady nějak měla sloužit k provádění „dalších čistek“. Stejná evaluace je zcela běžná třeba u vědeckých pracovníků Akademie věd, kteří musí ve více či méně pravidelných intervalech procházet tzv. atestací, předkládat výsledky své vědecké práce, představit své badatelské záměry do budoucna. Slouží to nejen k hodnocení pracovníků, ale má jim to pomoci v dalším odborném vývoji. Zplošťování evaluace na úroveň kádrových prověrek z doby normalizace, jak to ve svém dopise naznačujete, pokládám proto za nemístné.

Do odborně relevantní činnosti Ústavu spadají projekty výzkumné, dokumentační a vzdělávací. Integrálně s tím však souvisí i oblast digitalizace a zpřístupnění archivních dokumentů, jelikož otázka, zda a jakým konkrétním způsobem se něco zpřístupňuje, může být pro kvalitu a intenzitu vědeckého výzkumu na dlouhou dobu velmi signifikantní. Vědecká rada bude zásadně přibírat jako externí poradce takové experty, které sama považuje za vhodné. Vycházíme i zde z principu „Soudce nemůže být soudcem ve vlastní věci“, na který se sami odvoláváte. Externí oponentury projektů jsou, nejenom ve vědecké oblasti, běžným standardem a mohu Vám jenom

**Conditio
humana**

DOKUMENTACE
OTEVŘENOST
POROZUMĚNÍ

DOKUMENTATION
OFFENHEIT
VERSTÄNDIGUNG

doporučit, abyste se na tento nástroj určený pro diskuzi a optimalizaci činnosti Ústavu co nejdříve zvykli.

Na více místech svého dopisu se pozastavujete nad existencí pracovních skupin, které Vědecká rada zřídila na svém 1. zasedání dne 12. června 2013. Zde se omezují na následující konstatování: Vědecká rada bude o svém způsobu fungování, včetně strukturálního zázemí pro svoji práci, zásadně rozhodovat sama. My Vám také nebudeme doporučovat, jak byste svoji odborovou organizaci nejlépe měli organizovat, protože je to čistě Vaše interní záležitost. K tématu pracovních skupin je třeba ještě uvést, že Vaše tvrzení, že by existovaly nějaké pracovní skupiny Vědecké rady, kde je zastoupena většina členů „s vazbami na KSČ“, neodpovídá ani v jednom případě skutečnosti.

Plně se ztotožňuji s Vaším požadavkem, aby se všichni zaměstnanci Ústavu setkali se spravedlivým přístupem ze strany zaměstnavatele a aby existovaly podmínky pro svobodné bádání, je-li toto bádání ovšem realizováno na základě platné legislativy. Jen jsem poněkud v pokušení dodat, že též členové Vědecké rady – kteří pro Ústav pracují výlučně ve svém volném čase – by ocenili, kdyby i jejich činnost byla posuzována opravdu spravedlivě a nepředpojatě. Velmi mnoho mi záleží na konstatování, že Vědecká rada je autonomním orgánem, který formuluje svá stanoviska zcela nezávisle na Radě nebo vedení Ústavu. Za kroky a vyjádření učiněné osobami mimo Vědeckou radu pochopitelně nenese Vědecká rada žádnou odpovědnost. A na tomto místě zvláště připomínám ještě dvě věci: 1) Kompetenci jmenovat a odvolat členy Vědecké rady přísluší jedině Radě ÚSTR. 2) Současná Vědecká rada byla jmenována v plném souladu se zákonem. Důrazně se musím ohradit proti tvrzení, že by naše grémium mělo nějakou zmenšenou legitimitu a že by kvůli tomu nebylo plně akceschopné.

Dovolte, abych se na závěru této odpovědi ještě jednou vrátil k vnějším náležitostem naší komunikace. Otevřenému dialogu mezi námi jsem velmi přístupný. Očekávám však, aby se nadále mohl uskutečnit slušně, věcně a podle pravidel fairnessu. Za příliš dobrý styl nepovažuji, pokud se druhé straně podsouvají různé neprokázané úmysly a používají-li se výrazy indikující nedostatek důvěry a respektu („prověřkové komise“,

**Conditio
humana**

DOKUMENTACE
OTEVŘENOST
POROZUMĚNÍ

DOKUMENTATION
OFFENHEIT
VERSTÄNDIGUNG

„politické kádrování“, „čistky“). Byl bych skutečně rád, kdybychom se mohli na takové formě závazně dohodnout.

Kdybyste v budoucnu znovu pocítili potřebu vyjasnit si některé aspekty spadající do činnosti Vědecké rady, neváhejte, prosím, mne nebo paní místopředsedkyni Vědecké rady neprodleně kontaktovat. Rád Vám budu k dispozici i pro osobní setkání. Při té příležitosti poukazuji i na diskuzní besedu se zaměstnanci ÚSTR a ABS, kterou Vědecká rada svolala na pondělí, 19. srpna večer. Vedení Ústavu rozeslalo pozvánku na tuto akci historikům a archivářům z ÚSTR/ABS, ale v případě zájmu dalších zaměstnanců je toto večerní setkání samozřejmě přístupné i jim. Mám za to, že se bude jednat o dobrou příležitost si vzájemně, otevřeně a přitom v přátelském duchu vyjasnit své pohledy a starosti. Na pondělní besedu Vás proto i touto cestou srdečně zvu – pozvánku tomuto psaní přikládám.

S pozdravem

Adrian Portmann–von Arburg, Ph.D.
Předseda Vědecké rady ÚSTR